

Terénní poznámky

Eva Ehnertová (UČO 65570)

V rámci našeho projektu jsme se rozhodli zaměřit se na dlouhodobě nezaměstnané. Proto jsem se rozhodla, že se pokusím kontaktovat svého komunikačního partnera/komunikační partnerku na jednom z brněnských úřadů práce, neboť tento způsob se jevil v mé momentální situaci jako jediný možný, jak kontaktovat osobu dlouhodobě nezaměstnanou. Má první návštěva Úřadu práce (Křenová ul., Brno) se uskutečnila ve středu 11. května. Asi již druhá osoba, kterou jsem oslovila, byla ochotná se mnou vést rozhovor. Domluvili jsme se tedy následující pondělí. Ovšem tato žena se na smlouvenou schůzku vůbec nedostavila a ani se mě později již nesnažila kontaktovat.

Další návštěva Úřadu práce následovala dne 23. května. Oslovila jsem asi desítku lidí, ovšem reakce byly, s různou intenzitou rozladěnosti, odmítavé. Několikrát mi bylo dokonce řečeno, že toto téma je pro dotyčnou osobu velmi citlivé, že nad ním sama uvažuje neustále, a nechce ho tudíž ještě rozebírat i s někým dalším. Reakce lidí byly rovněž velmi často úsečné, s pouhým konstatováním, že se jim žije velmi špatně. Často byla z jejich reakcí znát vysoká míra určité podrážděnosti, případně jejich reakce dávaly najevo, že celá situace se jich velmi bolestně dotýká. Pokud někdo s realizací interview souhlasil, vyšlo v zápětí najevo, že dotyčný nespadá do požadované kategorie dlouhodobě nezaměstnaných, že tedy je na Úřadu práce jen velmi krátkou chvíli, nebo že si již zaměstnání sehnal a přišel se pouze z úřadu odhlásit, případně zaměstnání má a pouze na úřad chodí sledovat inzeráty. Asi až po dvou nebo třech hodinách se mi tedy nakonec podařilo oslovit muže, jenž s rozhovorem souhlasil.

Během mého pobytu na Úřadu práce jsem dokonce vyslechla i dva názory zaměstnankyň úřadu. Poté, co se první zajímala o účel mé návštěvy na úřadu, mi sdělila, že dle jejího názoru se mi jen velmi nesnadno podaří kontaktovat někoho, kdo by byl ochoten se se mnou na dané téma bavit a rozhovor uskutečnit, neboť dle jejího názoru se jedná o velmi složitou životní situaci klientů úřadu práce, zejména tedy dlouhodobě nezaměstnaných, kdy je velmi těžké se s takovou situací smířit, natož pak se o své zkušenosti s někým dělit. Druhá úřednice pak jen stručně podotkla, že ve skutečnosti by dle jejího názoru bylo vhodné podporu a sociální dávky snížit, neboť, jak sama říkala, lidem se nechce pracovat, zejména takových osmdesáti procentům z celkového počtu klientů, což je i podle ní zároveň hlavní příčina takové míry nezaměstnanosti.

Samotný rozhovor se pak uskutečnil v prostorách nedalekého restauračního zařízení. Panu Petrovi jsem nabídla, že jako odměnu za jeho ochotu mu mohu nabídnout na oplátku pouze pozvání. Pan Petr prohlásil, že to už se mu dlouho nestalo, že by byl na něj někdo tak hodný a něco mu jen tak dal a pozvání přijal. Bez problémů souhlasil s použitím svého jména, jakož i s nahráváním celého rozhovoru a jeho archivací.

Jak se ukázalo, nešlo v průběhu rozhovoru doslovně použít schéma dotazování, a to zejména z důvodu, že situace mého komunikačního partnera Petra byla specifická, neboť se na Úřadu práce se ocitl po svém návratu nejprve z výkonu trestu a posléze psychiatrické léčebny. I přesto, že Petr tedy nezapadal přímo do námi zvolené kategorie, byl rozhovor s ním velmi poutavý a zajímavý. Musím přiznat, že se mi do značné míry nedařilo pohotově a vhodně reagovat a vhodně svého komunikačního partnera usměrňovat. Proto to, že některé zajímavé informace vyšly najevo, přikládám spíše sdílnosti svého komunikačního partnera. Petr byl celou dobu našeho rozhovoru otevřený a výřečný. Občas měl tendenci některá fakta, své pocity i celou svou situaci zlehčovat a

ironizovat. Rovněž na jeho projevu byly znát jisté rozpaky, které se střídaly s cynickým projevem a určitou zbrklostí, kdy asi ve dvou případech Petr odpovídal na otázku dříve, než vůbec zaznělo celé její znění, a odpovídal tedy na něco jiného.